

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 15. studenoga 2006.

Duh Sveti kao duša naše duše

Draga braćo i sestre!

I danas, kao i u dvije prethodne kateheze, vraćamo se svetom Pavlu i njegovim mislima. Nalazimo se pred jednim divom, ne samo na polju konkretnoga apostolata, nego i na polju izuzetno dubokog i poticajnog teološkog nauka. Nakon što smo prošli puta promišljali o onome što je Pavao napisao s obzirom na središnju ulogu što je Isus Krist zauzima u našem vjerničkom ivotu, danas ćemo vidjeti što kae o Duhu Svetome i o njegovoj prisutnosti u nama, jer nas i ovdje taj apostol moe poučiti stvarima od velikoga značenja.

Poznato nam je što sveti Luka kae o Duhu Svetom u Djelima apostolskim, opisujući događaj Duhova na Pedesetnicu. Taj Duh nosi sa sobom snaan poticaj za preuzimanje misijskih obveza kako bi se evanđelje svjedočilo trgovima i ulicama svijeta. Zapravo, Djela apostolska pripovijedaju o čitavom nizu misija što su ih apostoli izvršili, prvo u Samariji, potom uz obalni dio Palestine, a onda i prema Siriji. U prvom redu pripovijedaju o tri velika misionarska putovanja što ih je poduzeo Pavao, što sam već spomenuo u jednom od prethodnih susreta srijedom. Sveti Pavao, međutim, u svojim poslanicama govori nam o Duhu Svetom i pod drukčijim vidikom. On se ne zaustavlja samo na oslikavanju dinamičke i djelatne dimenzije treće osobe Presvetog Trojstva, nego istrauje i njezinu prisutnost u ivotu kršćanina, čije je samo postojanje njome obiljeeno. Rečeno drugim riječima, Pavao razmišlja o Duhu izlaući njegov utjecaj ne samo na kršćaninovo djelovanje, nego i na njegovo postojanje. Upravo je on taj koji kae da Duh Boji prebiva u nama (usp. *Rim* 8,9; *1 Kor* 3,16) te da je Bog odaslao "u srca vaša Duha Sina svoga" (*Gal* 4,6). Prema Pavlu, dakle, Duh nas obuzima u našoj najintimnijoj osobnoj nutrini. U tom smislu, evo nekoliko njegovih riječi velikoga

značenja: Zakon Duha ivota u Kristu Isusu oslobodi me zakona grijeha i smrti... Ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: "Abba! Oče!" (*Rim* 8,2.15), a budući da smo sinovi, moemo Bogu reći "Oče." Tako se moe dobro vidjeti da kršćanin, još prije nego djeluje, posjeduje bogatu i plodnu nutrinu, koja mu je darovana u sakramentima krštenja i potvrde, nutrinu koja ga postavlja u objektivan i originalan odnos posinstva u odnosu na Boga. Evo u tome našega velikog dostojanstva: nismo samo slika Boja, već njegovi sinovi. To je i poziv da ivimo to svoje posinstvo, da budemo sve svjesniji da smo posinjani u veliku Boju obitelj. To je poziv na preoblikovanje ovoga objektivnog dara u subjektivnu stvarnost, odlučujuću za naše razmišljanje, za naše djelovanje, za naše postojanje. Bog nas dri svojim sinovima, budući da nas je podigao u dostojanstvo slično, premda ne jednako, dostojanstvu samoga Isusa, jedinoga pravoga Sina u punom smislu riječi. U njemu nam je darovano, ili vraćeno, stanje sinovstva i pouzdane slobode u odnosu prema Ocu.

Na taj način otkrivamo da za kršćanina Duh nije više samo "Duh Boji", kao što se to obično kae u Starom zavjetu te se nastavlja ponavljati i u novozavjetnom govoru (usp. *Post* 41,38; *Izl* 31,3; *1 Kor* 2,11.12; *Fil* 3,3 itd.). A nije ni samo "Duh Sveti" općenito shvaćen, na način kako se izraavao Stari zavjet (usp. *Iz* 63,10.11; *Ps* 51,13) ili idovstvo u svojim spisima (Kumran, rabinska knjijevnost). Na posebnost kršćanske vjere spada zapravo priznanje da je uskrsli Gospodin podijelio na sasvim novi način toga Duha, te je on postao "Duh ivotvorni" (*1 Kor* 15,45). Upravo stoga sveti Pavao govori izravno o "Duhu Kristovu" (*Rim* 8,9), o "Duh Sina" (*Gal* 4,6) ili od "Duhu Isusa Krista" (*Fil* 1,19). Kao da bi elio reći da nije samo Bog Otac vidljiv u Sinu (usp. *Iv* 14,9), nego da se i Duh Boji izriče u ivotu i djelovanju raspetoga i uskrsloga Gospodina!

Pavao nas poučava još jednoj vanoj stvari: kae da ne postoji prava molitva bez prisutnosti Duha u nama. On piše: "Tako i Duh potpomae našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima. A Onaj koji proniče srca zna koja je elja Duha - da se on po Boju zauzima za svete" (*Rim* 26-27). To je kao da kae da je Duh Sveti, to jest Duh Oca i Sina, već duša naše duše, najtajniji dio našeg bića, odakle se neprestano uzdie Bogu u pokretu molitve, čiji pravi izričaj nismo sposobni pojasniti. Duh je, doista, uvijek pozoran u nama, nadomješta naše nedostatke i Ocu prinosi naše klanjanje, skupa s našim najdubljim eljama. Naravno, to zahtijeva visoku razinu ivotnoga zajedništva s Duhom. To je poziv da budemo još osjetljiviji, još pozorniji na ovu prisutnost Duha u nama, da je oblikujemo u molitvu, da osjetimo tu prisutnost te da tako naučimo moliti, razgovarati s Ocem kao sinovi u Duhu Svetomu.

Tu je još jedan vidik svojstven Duhu, kojemu nas je poučio sveti Pavao: riječ je o njegovoj vezi s ljubavi. Ovako piše apostol: "Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Boja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan!" (*Rim* 5,5). U svojoj enciklici "Deus caritas est" naveo sam vrlo rječitu izreku svetog Augustina: "Vidiš li ljubav, vidiš Trojstvo" (br. 19), te sam nastavio tumačiti: "Duh je, doista, ona nutarnja sila koja usklađuje srce (vjernika) sa srcem Kristovim te ih potiče da ljube braću kao što ih je on ljubio" (isto). Duh nas polae u sam ritam boanskoga ivota, a to je ivot ljubavi, čineći da postanemo osobno sudionici odnosa koji postoje između Oca i Sina. Nije

beznačajno da Pavao, kad nabraja različite čimbenike djelovanja Duha, na prvo mjesto stavlja ljubav: "Plod je pak Duha: ljubav, radost, mir..." (*Gal* 5,22). A, budući da po svojoj definiciji ljubav spaja, to znači ponajprije da je Duh tvorac zajedništva unutar kršćanske zajednice, kao što i kaemo na početku svete mise Pavlovim izrazom: "... zajedništvo Duha Svetoga (to jest zajedništvo koje On čini) sa svima vama" (*2 Kor* 13,13). S druge strane, međutim, istina je da nas Duh potiče na stvaranje odnosa ljubavi sa svim ljudima. Tako, kad ljubimo, dajemo prostor Duhu, dozvoljavamo mu da se izrekne u punini. Na taj se način razumije i zašto Pavao na istu stranicu Poslanice Rimljanima stavlja dva upozorenja: Budite "u Duhu gorljivi", i: "Nikome zlo za zlo ne vraćajte" (*Rim* 12,11.17).

Na kraju, Duh je prema svetom Pavlu, velikodušni zalog što nam ga je sam Bog darovao kao prethodnicu, a u isto vrijeme i kao jamstvo naše buduće baštine (usp. *2 Kor* 1,22; 5,5; *Ef* 1,13-14). Tako od Pavla učimo da djelovanje Duha usmjerava našivot prema velikim vrijednostima ljubavi, radosti, zajedništva i nade. Na nama je da svakoga dana proivljavamo iskustvo Duha, prateći njegove nutarnje poticaje, potpomognuti u odlukama prosvjetljujućim vodstvom ovog apostola.

Pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a osobito vjernike iz upe svetoga Nikole iz Zagreba! Slijedimo nadahnuća Duha Svetoga, koji je izliven u naša srca, te čuvajući snanuivotnu povezanost s Njim poput apostola Pavla, molitvom i djelima dajmo hvalu svom Nebeskom Ocu. Hvaljen Isus i Marija!